

mini przewodnik

free

21 atrakcji turystycznych
+ współrzędne gps

Smolarnia - Stalag

Smolarnia Stalag

W latach 1940 do sierpnia 1943 istniał w tym miejscu karny obóz pracy, w którym pracowało 3500 Polaków, oraz Żydów. Nieustalona liczba osób poniosła śmierć w tym miejscu z rąk hitlerowców bądź wskutek głodu i wycieńczenia. Więźniowie wykonywali pracę przy budowie autostrady. Gdy prac zaniechano więźniowie zostali zesłani do Oświęcimia lub w głąb Rzeszy. W 1979 roku ustawiono w tym miejscu pomnik. Co roku uczniowie Zespołu Szkół w Miedzichowie oddają hołd pomordowanym. W 2012 roku z Miedzichowa wytyczono czarny szlak rowerowy prowadzący w to miejsce.

52°20'44"N 16°01'43"E | na mapie:A

Przyłek Kapliczka Św. Huberta

Wśród rozległych borów sosnowych należących do nadleśnictwa Bolewice znajduje się kapliczka poświęcona patronowi myśliwych św. Hubertowi. Kapliczka powstała w 2000 roku i raz w roku (3 listopada w święto patrona myśliwych) odbywa się w tym miejscu msza święta. Kapliczka została ufundowana przez członków Nowotomyskiego Koła Łowieckiego "Jeleń"

52°21'06"N 16°04'03"E | na mapie:B

Sępólno Cmentarz ewangelicki

Jeden z licznych na tym terenie cmentarzy ewangelickich. Obiekt ten jest związany z kolonizacją olęderską. Cmentarz jest bardzo dobrze zachowany z licznymi tablicami nagrobnymi. Na niektórych odczytać można inskrypcje, według których wiek cmentarza można określić na ponad 200 lat. Cmentarz bez pomocy nawigacji bardzo trudny do odnalezienia wśród rozległych borów sosnowych. Pewnie dzięki temu nie został zdewastowany

52°22'23"N 16°01'44"E | na mapie:C

Bolewicko Zabudowa olęderska

Okolice słyną z licznych zabudowań olęderskich, charakteryzujących się drewnianą zabudową z licznymi budynkami ustawionymi najczęściej w formie czworokąta. Jeden z ładniejszych tego typu budynków zobaczyć można w Bolewicku.

52°23'03"N 16°04'37"E | na mapie:D

Łomnica Zespół folwarczny Opitzów

Łomnica przez prawie dwa wieki należała do rodziny Garczyńskich, którzy w znacznym stopniu rozbudowali i uwszechstronili gospodarkę majątku. Dalszy rozwój dóbr łomnickich przypadł na okres, gdy ich właścicielami była rodzina Opitzów. To z ich inicjatywy w drugiej połowie XIX wieku powstały nowoczesne zabudowania folwarczne z gorzelnią pochodzącą z 1878 roku.

Po zakończeniu II wojny światowej z dużego majątku ziemskiego stworzono Państwowe Gospodarstwo Rolne. Niestety, intensywne eksploatacja obiektów folwarcznych przy niewielkich nakładach na remonty przyczyniła się do ich degradacji.

Obecnie budynki dawnego folwarku stanowią własność prywatną. Oprócz zbudowanej z czerwonej cegły gorzelni warto zwrócić uwagę na pochodzący z tego samego okresu dworski spichlerz usytuowany pośrodku podwórza folwarcznego.

52°18'33"N 15°58'28"E | na mapie:E

Jastrzębsko

Kościół poewangelicki (1908-1914) w Starym Jastrzębsku

Stare Jastrzębsko to zagubiona pośród lasów wieś położona przy drodze z Nowego Tomyśla do Zbąszynia. Miejscowość powstała w początkach XVIII wieku, jak kilka okolicznych osad. Jej mieszkańcami zostali osadnicy sprowadzeni z Niemiec nazywani Olędrami. Większość zabudowy wsi jest rozproszona, a jej centrum tworzy duży plac z kościołem.

Warto pokrótce poznać historię tej świątyni. Już w początkowych latach po osiedleniu olędrzy ze Starego Jastrzębska zaczęli starania o zorganizowanie swojego życia religijnego. W centrum wsi zbudowali budynek pełniący funkcję szkoły i sali modlitw. Jednocześnie też myśleli o powołaniu w Starym Jastrzębsku parafii. Wcześniej jednak powstała parafia w Zbąszyniu i zbór wzniesiony tutaj w 1783 r.

W Starym Jastrzębsku pierwotny budynek z salą modlitw zastąpił w 1797 r. kościół, który do 1854 r. pozostawał filią parafii zbąszyńskiej. W 1854 r. królewskie władze zatwierdziły powstanie niezależnej parafii. Świątynia jastrzębska została przebudowana i powiększona w 1864 r. W latach 1918-1914 powstał nowy, neogotycki kościół z ceramicznej cegły. Stara budowla wykonana z nietrwałych materiałów ze względów bezpieczeństwa została rozebrana. Po II wojnie światowej świątynię przejęli katolicy, a od 1979 r. jest siedzibą samodzielnej parafii Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej.

Poewangelicki kościół w Starym Jastrzębsku wpisano do rejestru zabytków 26.02.1996 r. decyzją Wielkopolskiego Konserwatora Zabytków nr 2574/A (identyfikator NID 653495).

52°17'59"N 16°03'36"E | na mapie:F

PONAD 200 TYTUŁÓW, MAP I ATLASÓW
WYDAWNICTWA KUNTH VERLAG

dostępnych na

www.Sklep.PolskaNiezwykla.pl

Sprawdz na sklep.polskaniemiezwyczajna.pl

Łomnica

Tablica Powstańców Wielkopolskich

Podczas powstania wielkopolskiego w walkach o Zbąszyń wzięła udział Kompania Kórnicka. Żołnierze tej jednostki stacjonowali w szkole w Łomnicy. Z miejsca tego wyruszyli do walki o ważny węzeł kolejowy oraz odpierali tu kontrataki oddziałów pruskich. W walkach poległo siedmiu kórnickich powstańców.

Pamięć poległych uczczono w 2004 r. odsłonięciem pamiątkowych tablic na ścianie szkoły oraz na umieszczonym przed nią głazie. Na zawieszanej na ścianie tablicy z herbami Kórnicka i Bnina wymieniono nazwiska powstańców wraz z ich stopniami wojskowymi. Autorem projektu miejsca pamięci był Leszek Piotrowski. Rok później łomnickiej szkole nadano imię Powstańców Wielkopolskich.

52°18'29"N 15°58'30"E | na mapie:G

Łomnica

Dawne budynki szkolne

Pierwsze wzmianki o istnieniu szkoły w Łomnicy pochodzą z 1777 r. Jej fundatorem byli właściciele wsi Garczyńscy. Była to mała, przykościelna placówka. Na jej potrzeby w 1830 r. zbudowano parterowy budynek usytuowany obok kościoła.

W 1906 r. pruskie władze, realizujące politykę upowszechniania szkolnictwa, sfinansowały budowę nowej siedziby szkoły. Powstały wówczas budynek reprezentuje typowy projekt małych szkół wiejskich, w którym oprócz dwóch izb szkolnych znajdowało się mieszkanie kierownika placówki.

Obecnie w Łomnicy można zobaczyć oba budynki. Pochodzący z 1830 r. dom służy dziś w całości celom mieszkalnym, natomiast dawna szkoła ludowa jest aktualnie częścią tutejszej Szkoły Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich.

52°18'29"N 15°58'29"E | na mapie:H

Miedzichowo

Obelisk poświęcony Postaćom Wielkopolskim

11 lutego 1919 roku odbyła się bitwa o wyzwolenie Miedzichowa z rąk niemieckich. Niestety Powstańcy Wielkopolscy ponieśli porażkę, gdyż miejscowość była silnie obsadzona wojskami Niemieckimi. W 80 rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego odsłonięto tablicę upamiętniającą. Pobliska szkole otrzymała imię Powstańców Wielkopolskich. W miejscu tym koniec ma odnoga szlaku Powstania Wielkopolskiego prowadząca z Lwówka do Miedzichowa

52°22'29"N 15°57'35"E | na mapie:I

minimum

Łęczno Miejsce terroru hitlerowskiego

Wśród rozległych lasów otaczających Łomnicę, natknąć się można na pomnik upamiętniający zbrodnie jakie dokonały się w tym miejscu. Po likwidacji obozu w Żabikowie, grupa 700 więźniów była tędy eskortowana przez hitlerowskie oddziały. W dniu 25. I 1945 (za namową konwojujących żołnierzy) część więźniów podjęła próbę ucieczki. Do zbiegów otwarto ogień, w wyniku czego śmierć poniosło 17 osób, a 2 kolejne osoby odniosły rany, po których zmarły w późniejszym czasie. Rozstrzelani więźniowie zostali pochowani w tym miejscu. W roku 1948 ciała ekshumowano na cmentarz bohaterów w Poznaniu, a w miejscu tym ustawiono pomnik upamiętniający to zdarzenie. W miejsce to prowadzi pieszy szlak czerwony z Miedzichowa do Łomnicy. W pobliżu znajduje się parking leśny.

52°20'08"N 15°56'34"E | na mapie:J

Łomnica Krzyż i kapliczka Jezusa Chrystusa

Na skraju położonej wśród lasów Łomnicy w powiecie nowotomyskim, przy drodze prowadzącej leśnymi duktami

do Miedzichowa od ponad stu lat stał drewniany krzyż. Dziś w tym miejscu znajduje się obiekt postawiony po II wojnie światowej. W ostatnich latach obok krzyża pojawiła się oszklona, skrzynkowa kapliczka z figurą Jezusa Chrystusa. Zarówno krzyż, jak i kapliczka są atrakcją Łomnicy typową dla polskiego, wiejskiego krajobrazu.

52°18'43"N 15°57'37"E | na mapie:K

Łomnica Drewniany kościół (1768-70)

Kościół pod wezwaniem Świętego Wawrzyńca w Łomnicy został wzniesiony w latach 1768-1770 staraniem kasztelana rozpierskiego Edwarda Garczyńskiego. Związany osiowo ze współczesnym mu zespołem dworskim (na zamknięciu osi od wschodu kościół, pośrodku dwór a w części zachodniej park).

Kościół drewniany, konstrukcji zrębowej, oszalowany, wzniesiony na rzucie krzyża. Część centralna na planie ośmioboku z czterema kolumnami o głowicach z dekoracją wspierającymi ośmioboczny bęben nakryty stropem z czworoboczną, wysoką latarnią o ściętych narożach. Pozostałe części nakryte stropem z fasetą wspartą na profilowanym gzymsie. Naroża części centralnej ujęte rokokowymi pilastrami. W bębnie piękne polichromie : w 4 polach rokokowe kartusze z puttami, w 4 pozostałych postaci Chrystusa, Najświętszej Marii Panny, Świętego Wawrzyńca i Świętej Brygidy. Wyposażenie wnętrza rokokowe. Ołtarz główny bogato dekorowany rocaillami. Ciekawa ambona w kształcie łodzi.

52°18'35"N 15°57'44"E | na mapie:L

ufundowany przez ówczesnego właściciela wsi, twórcę tamtejszego założenia dworsko-parkowego, Edwarda Garczyńskiego. Późnobarokowa figura świętego w birecie i z krzyżem na ręku, typowa dla tamtych czasów, stoi na wysokim, murowanym i pomalowanym na biało cokole.

52°18'35"N 15°57'43"E | na mapie:N

Łomnica

Rzeźba Wincentego a Paulo

Przy drewnianym kościele p.w. św. Wawrzyńca znajduje się barokowa rzeźba Wincentego a Paulo. Umieszczona jest na murowanym, pomalowanym na biało, zdobionym cokole. Wincenty a Paulo żył w latach 1581-1660. Był francuskim księdzem katolickim, pionierem misji, założycielem zgromadzeń szarytek i lazarystów.

52°18'35"N 15°57'44"E | na mapie:M

Łomnica

Barokowe założenie

Łomnica leży na uboczu, wśród lasów, z dala od głównych tras. Jedyna dobra droga do tej wsi prowadzi z Chrośnicy. A jednak warto się tam wybrać na weekend, aby obejrzeć niezwyklej układ przestrzenny sprzed 240 lat.

W latach 1768-1770 kasztelan rozpierski Edward Garczyński zrealizował w północnej części wsi typowe dla okresu baroku założenie osiowe. We wschodniej części znajduje się kościół św. Wawrzyńca, który warto zobaczyć. Wzniesiono go z drewna, ale z zastosowaniem form używanych przy barokowych świątyniach murowanych. Ma plan krzyża z osmioboczną częścią środkową, którą nakrywa pseudokopuła zwieńczona nieproporcjonalnie wielką latarnią. Przy kościele stoją barokowe figury św. Jana Nepomucena i św. Wincentego a Paulo.

Po stronie zachodniej położona jest dworska część założenia. Stara aleja lipowa prowadzi na dziedziniec, który zamyka usytuowany na osi szachulcowy dwór. Obok stoją dwie oficyny, nietypowo wybudowane po jednej stronie obok siebie. Za dworem rozciąga się park - najpierw o nieco zatartym układzie regularnym, a w dalszej części krajobrazowy. Znajduje się tam eklektyczne mauzoleum rodziny Opitzów (właściciele wsi w XIX w.). Dalej na zachód os przedłuża wiodąca wśród pól przerzedzona aleja lipowa.

Niestety, ta część założenia jest od lat bardzo zaniedbana. Z dworu pozostała już tylko część, park zarósł, a mauzoleum stoi zrujnowane. Najlepiej wyglądają oficyny, bo są zamieszkałe, ale i im przydałby się remont. Dla

Łomnica

Nepomuk

Dla wielbicieli postaci św. Jana Nepomucena oraz kapliczek i figur jemu poświęconych gratką będzie kamienna figura znajdująca się w Łomnicy. Piaskowcowy obelisk św. Jana Nepomucena mieści się w środku wsi przy kościele św. Wawrzyńca. Pochodzi z końca XVIII wieku i został

autentycznych zabytków środków nie było, ale znalazły się fundusze, aby w latach 70. XX w. kopię obu oficyn postawić w Wielkopolskim Parku Etnograficznym nad jeziorem Lednica.

52°18'33"N 15°57'44"E | na mapie:0

Miedzichowo Kościół poewangelicki

Kościół wybudowano w 1907 roku. Była to świątynia ewangelicka, pastorem był tu m.in. Karl Greullch znany muzyk ewangelicki, twórca śpiewników i zapisów nut dla organistów. W 1942 roku kościół przejęli katolicy (katolicki kościół został rozebrany przez Niemców). Wewnątrz kościoła zwraca uwagę sklepienie kolebkowe. Wizerunek kościoła znajduje się herbie gminy Miedzichowo.

52°22'25"N 15°57'08"E | na mapie:P

PONAD 200 TYTUŁÓW, MAP I ATLASÓW
WYDAWNICTWA KUNTH VERLAG

dostępnych na

www.Sklep.PolskaNiezwykla.pl

Sprawdź na sklep.polskaniezwykla.pl

Nowy Tomyśl Cmentarz Wojskowy Żołnierzy Radzieckich

Po zakończeniu II wojny światowej, poległych Żołnierzy Radzieckich, którzy stracili życie podczas walk w rejonie powiatów Wolsztyńskiego i Nowotarskiego postanowiono pochować na cmentarzu, który został zlokalizowany poblizu Nowego Tomyśla. Ogółem na cmentarzu pochowano 819 żołnierzy, w utworzonych 64 zbiorowych mogiłach.

Cmentarz został zlokalizowany na łagodnym stoku wydmy. W najwyższym punkcie cmentarza zbudowano postument,

na którym ustawiono rzeźbę żołnierza, który depcze swastykę. (rzeźbę wykonał Jan Bakalarczyk). Cmentarz jest bardzo dobrze zachowany. Od strony jezdni ogrodzony został kamiennym murem. Na cmentarz prowadzi żelazną bramą. Główną aleją, została wyłożona kostką brukową.

52°19'46"N 16°06'51"E | na mapie:Q

Nowy Tomyśl

Zespół przyrodniczo krajobrazowy Głińskie Góry

Wojewoda Wielkopolski w rozporządzeniu nr 52/2001 wydał decyzję o utworzenia Zespołu przyrodniczo krajobrazowego na obszarze leżącym na północ od Nowego Tomyśla. Obszar ten to teren Sandru Nowotomyskiego, rozległego piaszczystego obszaru, powstałego wskutek działalności lodowca. Obok rozległych równinnych obszarów porośniętych w przeważającej części lasem sosnowym, uwagę zwracają wydmy, które wnoszą się na kilkadziesiąt metrów ponad otaczający teren.

Wydmy te powstały wskutek eolicznych wiatrów wiejących po ustąpieniu lodowca. Na obszarze parku występują zarówno pojedyncze wydmy zbudowane z łąk i piasków (tzw. ostańce) jak również ciągi wydm parabolicznych. Najciekawsze wydmy znajdują się w okolicach Przyłęku. Zwraca również uwagę ostaniec znajdujący się 6 kilometrów na północ od Nowego Tomyśla, który osiąga wysokość 101 m.n.p.m.

Park zajmuje powierzchnię 805 ha, z czego obszar leśny to aż 780 ha. Zespół leży na terenie gminy Miedzichowo oraz gminy Nowy Tomyśl. Przez północną część terenu przebiega znakowany niebieski szlak rowerowy " Szlak Sosny Bolewickiej", oraz ścieżka dydaktyczna "Bolewickie Bory"

52°19'56"N 16°06'57"E | na mapie:R

Łomnica

Zespół dworski (1770)

Zespół dworski (1770) z parkiem.

52°18'26"N 15°57'51"E | na mapie:S

Sękowo

Cmentarz ewangelicki (XIX w.)

Przy drodze prowadzącej z Nowego Tomyśla do Zbąszynia leży niewielka wieś Sękowo. Rozrzucone gospodarstwa są pozostałością po dawnych osadnikach olęderskich, którzy zagospodarowywali te ziemie od XVIII wieku. Osadnicy ci byli protestantami i stworzyli tutaj swoje gminy wyznaniowe. Niemal w każdej wsi był cmentarz, na którym spoczęło kilka pokoleń mieszkańców.

W Sękowie cmentarz ewangelicki znajdował się przy drodze na skraju lasu. Założony został na początku XIX wieku i funkcjonował do końca II wojny światowej. Później przez lata ulegał zniszczeniu. Nagrobki wykorzystano jako kamienie budowlane, a teren zarósł samosiejkami drzew.

W ostatnich latach zaczęto chronić dawne nekropolie. W Sękowie wycięto zbędne rośliny, a we wrześniu 2009 roku ustawiono krzyż z pamiątkową tablicą. Napis na niej głosi:

"Błogosławieni są odtąd umarli, którzy w Panu umierają".

52°18'11"N 16°05'15"E | na mapie:T

Nowy Tomyśl Cmentarz ewangelicki w Przyłęku

Jest to jeden z licznych na tym terenie cmentarzy ewangelickich. Obiekt ten jest związany z kolonizacją ołęderską. Cmentarz stanowi pamiątkę po mieszkańcach zamieszkujących te ziemie na przełomie XIX i XX wieku. Obiekt znajduje się ok 1,5 km na północ od Nowego Tomysła, Cmentarz jest słabo zachowany. Odnaleźć można nieliczne groby.

W wrześniu 2009 roku Gmina Nowy Tomyśl ufundowała krzyż żelazny z postumentem na którym wmurowano tablicę: Błogosławieni są odtąd umarli, którzy w Panu umierają. Teren został otoczony drewnianą barierą.

Cmentarz znajduje się na obszarze Zespołu Przyrodniczo Krajobrazowego Glińskie Góry. Zlokalizowany został na zalesionym wzgórzu, po prawej stronie polnej drogi. W sezonie wiosennym na terenie nekropolii masowo zakwitają konwalie.

52°20'02"N 16°07'10"E | na mapie:U

Autorzy zdjęć (w kolejności): rowerowytomysl, rowerowytomysl, rowerowytomysl, zbyszekF60, zbyszekF60, zbyszekF60, zbyszekF60, rowerowytomysl, rowerowytomysl, zbyszekF60, zbyszekF60, pablo, zbyszekF60, , rowerowytomysl, rowerowytomysl, rowerowytomysl, zbyszekF60, zbyszekF60, rowerowytomysl

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
środa 31 lipca 2024 21:10:39